

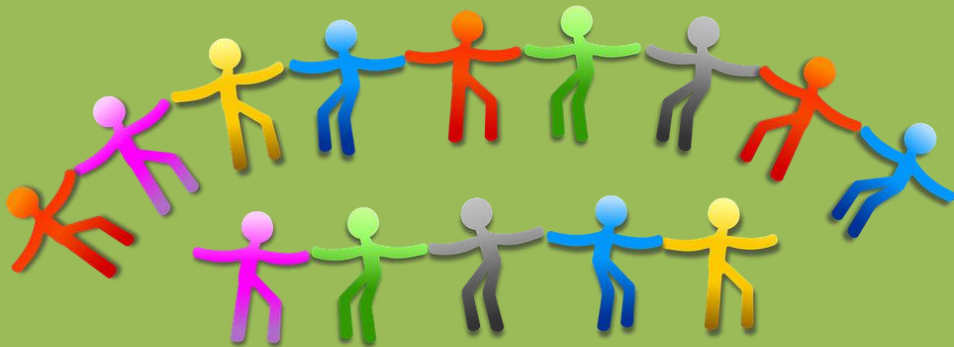

PLAN FOR

SKOLEHELSETJENESTEN

I

ETNEDAL KOMMUNE

2026-2027

Innhold

1. Lovgrunnlag og føringer for planen	3
2. Mål for skolehelsetjenesten	3
3. Styring og brukermedvirkning	3
4. Samhandling og samarbeid	4
5. Samhandling med skolen	4
5.1. Undervisning i grupper eller klasser i den utstrekning skolen ønsker	5
5.2. Undervisning om seksuell helse	5
5.3. Fremme et godt psykososialt miljø	6
5.4. Forebygge bruk av tobakk, alkohol og andre rusmidler	6
5.5. Bidra til å skape gode rammer rundt skolemåltidet og mattilbudet i skolen	6
5.6. Bidra til fysisk aktive barn og unge	6
5.7. Delta med helseinformasjon på foreldremøter i skolen	7
5.8. Bidra, i samarbeid med skolen, til å følge opp elever med bekymringsfullt fravær	7
6. Opplysningsplikt	7
7. Utførelse av skolehelsetjenestens oppgaver	8
7.1. Helseundersøkelse, samtale og undervisning/veiledning	8
1.klasse Helsesamtale og helseundersøkelse	8
2.klasse	9
3.klasse	9
5.klasse	9
6.klasse	9
7.klasse	10
8.klasse Helsesamtale	10
9.klasse	10
10.klasse	11
Andre tilbud	11
7.2. Vold, overgrep og omsorgssvikt	13
7.2.1. Vold, overgrep og omsorgssvikt som tema i 1.klasseundersøkelsen	13
7.2.2. Vold, overgrep og omsorgssvikt som tema i helsesamtalen i 8.klasse	14
7.2.3. Oppfølging ved behov	15
7.2.4. Andre overgripende tiltak	15
8. Ansatte i skolehelsetjenesten	16

1. Lovgrunnlag og føringer for planen

Barn har rett til helsehjelp der barnet bor eller midlertidig oppholder seg, og foreldrene plikter å medvirke til at barnet deltar i helsekontroll (Pasient- og brukerrettighetsloven §6-1)

Denne planen er regulert i «Forskrift om kommunens helsefremmende og forebyggende arbeid i helsestasjons- og skolehelsetjenesten» og bygger på Nasjonal faglig retningslinje for et helsefremmende og forebyggende arbeidet i helsestasjons, skolehelsetjeneste og helsestasjon for ungdom», sist oppdatert av Helsedirektoratet i juni 2023.

2. Mål for skolehelsetjenesten

Skolehelsetjenesten skal fremme psykisk og fysisk helse, fremme gode sosiale og miljømessige forhold og forebygge sykdommer og skader. Tjenesten skal så tidlig som mulig hjelpe barn og unge ved utfordringer, gi dem et tilbud og henvise videre ved behov. Tilbudet skal være universelt, og tilnærmingen både individuell og befolkningsrettet. Tjenesten skal være lett tilgjengelig for både elever, foresatte og ansatte i skolen, samt andre samarbeidsaktører.

3. Styring og brukervedvirkning

Skolehelsetjenestens aktiviteter planlegges, gjennomføres, evalueres og korrigeres årlig. Kommunen, ved øverste ledere, og i siste instans kommunestyret har det overordnede ansvaret for skolehelsetjenesten. Fagleder har ansvaret delegert fra kommunalsjef Helse, Henning Byfuglien. Tjenesten har rutiner for samarbeid med skolens ledelse og ansatte, legetjenesten, tannhelsetjenesten, psykisk helsetjeneste, flyktingetjenesten, PPT, barneverntjenesten og BUP. Vi tar fortløpende imot tilbakemeldinger fra barn, unge, foresatte og samarbeidspartnere og bruker disse konstruktivt i det videre planarbeidet for tjenesten. Vi jobber for at barn og unge skal oppleve at deres erfaringer og innspill oppleves som reelle når beslutninger tas opp og nye tiltak skal utformes. I dette arbeidet jobber vi aktivt med å informere både elever og voksne om barns rettigheter nedfelt i Barnekonvensjonen. Skolehelsetjenesten deler årlig ut tjenestebeskrivelse til alle elever og foresatte

og til skolens ansatte ved skolestart. Samt oppdaterer informasjon om tilbudet på kommunens hjemmeside.

4. Samhandling og samarbeid

For at skolehelsetjenesten skal kunne bidra med kunnskap om påvirkningsfaktorer og oversikt over barn og unges helsetilstand, er tjenesten fast representert i kommunens tverrfaglige team som består av alle kommunale tjenester som har med barn å gjøre, samt i kommunens tverrfaglige innsatsteam for barn og unge, TIBU. Skolelege deltar i 1.klasseundersøkelsen. Kommuneoverlege deltar i de ulike tverrfaglige teamene. Ved behov for utredning henviser vi eleven til egen fastlege, og ved samtykke så samarbeider vi med elevens fastlege.

Skolehelsetjenesten har fast veiledning med BUP omtrent to ganger i året, og ved behov over telefon utover dette.

Skolehelsetjenesten har faste samarbeidsmøter med barneverntjenesten gjennom møtene i det tverrfaglige innsatsteamet for barn og unge. Ved ytterligere behov tar vi kontakt, enten på telefon eller ved møter.

Tannhelsetjenesten kaller inn alle barn over 3 år til tannhelsekontroll. Før dette skjer undersøkelse av munnhule hos helsesjukepleier, som tar kontakt med tannhelsetjenesten ved spørsmål. Helsestasjons og skolehelsetjenesten har møte tannhelsetjenesten i Sør-Aurdal, en gang i året.

For de som har behov og ønsker det så har koordinerende enhet ansvar for å skaffe koordinator, for barn og unge i alderen 0-20 samt barnekoordinator for familier med barn med spesielle behov. Helsestasjons og skolehelsetjenesten kan bidra i dette arbeidet. Dette er uavhengig om elev/familie ønsker individuell plan eller ei.

NAV skal være representert i kommunens tverrfaglige team, og i dette teamet jobber vi for å bekjempe utenforskap og sosiale ulikheter, heriblant barnefattigdom.

5. Samhandling med skolen

Skolehelsetjenesten er til stede hver dag. Vi har et tett og nært samarbeid med skolens ansatte og ledelse. Vi deltar på planleggingsmøter ved behov, og har møter med skolens ledelse ved skolestart om høsten og ved skolestart etter nyttår. Skolehelsetjenesten har i samarbeid med kommuneoverlege og skolehelselege utarbeidet retningslinjer for legemiddelhåndtering i skolen som

skolens ansatte følger opp når det er elever som har behov for medisinerings i skoletida. Disse er reviderte våren 2026.

Ved behov deltar skolehelsetjenesten på møter med foreldrerådets arbeidsutvalg, FAU. Gjennom disse kontaktene får skolehelsetjenesten en oversikt over de utfordringer som finnes i elevgruppen. I tillegg får vi opplysninger gjennom Ungdataundersøkelsen og kommunale folkehelseprofiler som publiseres av Folkehelseinstituttet årlig.

5.1. Undervisning i grupper eller klasser i den utstrekning skolen ønsker

Skolehelsetjenesten tilbyr helseopplysning i grupper eller i hele klasser etter behov og ønsker fra skolen. Etter ønske fra skolen, samarbeider vi med lærere og miljøterapeut om Livsmestring i norske klasserom. www.livetogsann.no

Dette undervisningsopplegget handler om forebyggende psykisk helsearbeid, om folkehelse og livsmestring.

5.2. Undervisning om seksuell helse

Skolehelsetjenesten tilbyr undervisning om seksuell helse i alle alderstrinn hvis ønske fra skolen. Denne undervisningen skal bidra til å sikre barn og unge nødvendig kunnskap og handlingskompetanse om seksuell helse, og bidra til å forebygge seksuelle overgrep. Målet er å bidra til å redusere uønskede svangerskap, trygg og frivillig seksuell aktivitet, redusere episoder av relasjons- og datingvold og trakassering, gi økt kunnskap om hva seksuelle overgrep er og hvordan forebygge at dette skjer. Og hvis noen blir utsatt for det, gi dem kunnskap om hvem de skal varsle. Skolehelsetjenesten vil, gjennom formidling til klasser og/eller grupper ved åpenhet, respekt for mangfold og positive holdninger, legge vekt på undervisning om:

- Seksuelle rettigheter, selvrespekt, mellommenneskelige relasjoner, seksualitet og identitet
- Kroppens utvikling, pubertet og reproduksjon
- Sex i samfunnet, holdninger, verdier og mangfold
- Respekt og forståelse for egne og andres grenser, seksuelle rettigheter
- Vold og seksuelle overgrep
- Prevensjon, forebygging av uønskede svangerskap og abort
- Seksuelt overførbare sykdommer
- Sammenheng mellom seksualitet, rus og overgrep

5.3. Fremme et godt psykososialt miljø

Skolehelsetjenesten skal jobbe sammen med skolen for å fremme et godt psykososialt miljø på skolen. Forebygge mistrivsel, mobbing og psykiske plager. Dette vil skolehelsetjenesten søke å bidra med ved å være tilgjengelige og synlige for elevene, være ute i friminutter så ofte det er mulig. Vi informerer elevene hver høst om hvem vi er og hva vi kan bidra med, og informerer om taushetsplikten vår. Vi følger opp med universelle og individuelle tilbud (se årshjul og arbeidsdokument, ligger på Fellesområde, Etnedal, Helse omsorg og rehabilitering, Helsestasjon)).

5.4. Forebygge bruk av tobakk, alkohol og andre rusmidler

Bruk av tobakk, alkohol og andre rusmidler er tema som skolehelsetjenesten berører i undervisning til grupper og/eller klasser, særlig i ungdomsskolen. Skolehelsetjenesten har valgt å fokusere på foreldreveiledning i stor grad når det gjelder å forebygge unges bruk av alkohol og rusmidler. Vi deltar på foreldremøter om høsten, i alle ungdomsskoleklassene og presenterer «Utsett», et foreldreveiledningsprogram som tar utgangspunkt i forskning fra Sverige (ØPP) og som baserer seg på lokale tallfakta fra Valdres, gjennom Ungdataundersøkelsen. Dette gjør vi i samarbeid med skolen, politiet og psykisk helsetjeneste. I tillegg har Korus har utarbeidet materiale «utsett for elever», skal brukes til 9.klasse elevene.

5.5. Bidra til å skape gode rammer rundt skolemåltidet og mattilbudet i skolen

Skolehelsetjenesten er en pådriver for at Nasjonal retningslinje for mat og måltider i skolen blir implementert og fulgt. Vi sørger for å formidle all ny oppdatering til skolens ledelse som igjen kan ta det videre til de ansatte. Temaet mat og kosthold blir også tatt opp i helsesamtalene i 1. og i 8.klasse. Samt i grupper og individuelt etter behov.

<https://helsedirektoratet.no/retningslinjer/mat-og-maltider-i-skolen>

5.6. Bidra til fysisk aktive barn og unge

Vi jobber for å bidra til at elevene har gode og trygge muligheter til å være fysisk aktive på skole. Viktig at FYSAK blir en trygg arena for alle elevene som deltar, slik at ingen føler seg utenfor. Fysisk aktivitet er tema i helsesamtalene i 1.klasse og i 8.klasse. Samt i grupper og individuelt etter behov. Når det er elever som har særskilte behov i forhold til fysisk aktivitet, henviser vi til fysioterapeut.

5.7. Delta med helseinformasjon på foreldremøter i skolen

Skolehelsetjenesten deltar på foreldremøter hver høst i 1.trinn og 8.trinn, samt i de andre klassene etter ønske fra skolen og/eller foreldrene. Målet er å fremme helse, trivsel og læring hos barn og ungdom gjennom tema som: trivsel, relasjoner, mobbing, mestring, søvn, kosthold/måltider, fysisk aktivitet, nettvett/skjermbruk og vold/overgrep.

5.8. Bidra, i samarbeid med skolen, til å følge opp elever med bekymringsfullt fravær

Skolehelsetjenesten samarbeider med skolen i forhold til elever som har eller er i ferd med å utvikle bekymringsfullt fravær. Det er utarbeidet handlingsplan til hvordan følge opp disse elevene. Vi samarbeider om enkeltelever for å følge opp disse elevene og deres familier. I tillegg samarbeider på systemnivå for å forebygge frafall i skolen og bidra til å oppdage elever med slike vansker på et tidlig tidspunkt. Vi er deltakere i et tverrfaglig sammensatt Innsatsteam for barn og unge i Etnedal, TIBU. Dette teamet består av miljøterapeut i skolen (leder av teamet), helsestasjon og skolehelsetjenesten (kommunens barnekoordinator samt koordinator i teamet), rektor i skolen, leder i barnehagen, kommuneoverlege, kommunepsykologen og representant fra psykisk helse der dette er aktuelt, PPT, BUP og barneverntjenesten. I dette teamet tas det imot henvendelser angående barn man er bekymret for, enten fra foreldre eller fra samarbeidspartnere, da med skriftlig samtykke fra foreldrene.

6. Opplysningsplikt

Helsepersonell skal, uten hinder av taushetsplikt, og på eget initiativ umiddelbart melde fra til barneverntjenesten når:

- Det er grunn til å tro at et barn blir mishandlet i hjemmet eller det foreligger andre former for alvorlig omsorgssvikt
- Et barn har vist vedvarende alvorlige atferdsvansker.

At barnet ikke lever under optimale forhold utløser ikke opplysningsplikten.

Ved opplysningsplikt skal opplysninger utleveres til barnevernet uavhengig av eleven og/eller foresattes vilje. I alvorlige situasjoner, eller ved usikkerhet, overlates det til barneverntjenesten å vurdere når og på hvilken måte foreldre skal informeres.

Helsepersonell kan bli pålagt å gi nødvendig informasjon til barneverntjenesten. Dette gjøres på bakgrunn av hvilke opplysninger som barnevernet ber om.

Helsepersonell skal varsle politi og brannvesen dersom det er nødvendig for å avverge alvorlig skade på person eller eiendom. Herunder gjelder også plikt til å avverge kjønnslemlestelse, uten hensyn til taushetsplikten.

7. Utførelse av skolehelsetjenestens oppgaver

Skolehelsetjenesten utarbeider et årshjul, et arbeidsdokument og en serviceerklæring for tjenesten (Ligger på Fellesområde, videre til Etnedal, til Helse, omsorg og rehabilitering, til Helsestasjonen). Deles ut ved skolestart til alle ansatte og tjenesteerklæringen deles ut også til alle elever og foresatte. Denne planen for skolehelsetjenesten revideres samtidig.

7.1. Helseundersøkelse, samtale og undervisning/veiledning

1.klasse Helsesamtale og helseundersøkelse

Skolehelsetjenesten deltar på høstens foreldremøte for å presentere seg og tjenesten, samt informere om helseundersøkelsen. Skolehelsetjenesten er i barnehagen på våren og gjør seg kjent med barna der, slik at barna kjenner til oss når vi kommer og hilser på alle elevene i klassen. Hvis ønske deltar vi på vårens foreldremøte og tar for oss et ønsket tema. Elev og foreldre innkalles til helsesamtale og legeundersøkelse på helsestasjonen, om høsten. Gjennomføres på onsdager da 1.klasse har skolefri på onsdager. Innkalling sendes foreldre i posten.

Somatisk del ved undersøkelsen i 1.klasse

Skolehelsetjenesten måler vekt og lengde, barnet er lett avkledd.

Legen utfører en somatisk undersøkelse når barnet er avkledd og bare har på truse. Skolehelsetjenesten og skolelege er særlig oppmerksomme på blåmerker og andre hudskader på beskyttede områder, og merker eller mønstre som kan tyde på skade påført med gjenstand.

Somatisk undersøkelse ved lege innebærer:

- Auskultasjon av hjertet
- Auskultasjon av lungene
- Undersøkelse for testikkelretensjon
- Muskler og skjelett, deriblant Adams fremoverbøydest for å utelukke/avdekke asymmetri
- Motorikk
- Tilbud om samtale og underlivsundersøkelse når det er aktuelt, se Veileder for kjønnslemlestelse
- Tannstatus og munnhule

Det blir tatt opp om foreldrene har noen bekymring i forhold til barnets syn, og en evt synsundersøkelse tilbys.

Ergoterapeut eller fysioterapeut kontaktes etter behov.

Se for øvrig «Rutine for Konsultasjon 1.klasse» for gjennomføring av denne helsesamtalen og legeundersøkelsen.

2.klasse

Helsestasjon- og skolehelsetjenesten informerer eleven om vaksinen, i klassen. Informasjon om vaksinerings sendes via kontaktlærer til foresatte, sammen med brosjyren « Vi får vaksine» fra FHI.

Elever inviteres til skolehelsetjenestens kontor på skolen for vaksinerings mot difteri, stivkrampe, kikhoste og polio. Vi deltar gjerne på foreldremøter i dette trinnet og har erfaring med at det er gunstig å snakke om barns bruk av digitale medier og barn og voksnes nettvett. Vi er imøtekommende for å ta opp andre tema.

3.klasse

Elevene på dette trinnet inviteres gruppevis for samtale om egenomsorg, kosthold og fysisk aktivitet, skjerm/nett, søvn og vold/overgrep. Det utføres individuell vekt- og høydemåling og en kort samtale om trivsel. Dette foregår på våren, da iført vanlig tøy (pga lokalene). Informasjonsskriv om tilbudet sendes hjem til foreldrene i forkant.. Dersom avvik fra kurven tar skolehelsetjenesten kontakt med foreldrene med tilbud om videre oppfølging. Hvis ønske om bidrag på foreldremøter deltar vi på dette.

5.klasse

Vi tilbyr undervisning i gruppe, delt i jente og guttegruppe, der tema er pubertet/seksuell helse, etter avtale og i samarbeid med kontaktlærer.

6.klasse

Informasjon i klassen og utdeling av brev med informasjon og samtykkeskjema til foresatte om tilbud av MMR (meslinger, røde hunder og kusma) vaksine. Vaksinasjonen skjer på skolehelsetjenestens kontor på skolen og eleven kan gjerne ha med en medelev hvis ønske.

7.klasse

Skolehelsetjenesten informerer og tilbyr HPV-vaksine til alle elever. De får informasjonsbrev fra Folkehelseinstituttet med hjem til foresatte. Alle får tilbud om andre dose etter fem til seks måneder, gjelder også de som ikke ønsket første dose. Tid for 2. dose avtales med kontaktlærer som sender ut informasjon til foreldre.

8.klasse Helsesamtale

I løpet av skoleåret møter skolehelsetjenesten klassen og informerer om helsesamtale. Det blir også informert om til foreldre på foreldremøte på høsten. Målet med dette er å fremme livsmestring og bidra til sunne helsevalg. Tilbud om vekt- og lengdemåling, samt vurdering av syn og evt tilbud om synsundersøkelse. Helsesamtalen bør ta for seg elevens behov og ønsker og følgende tema bør omtales, det informeres samtidig om skolehelsetjenestens taushetsplikt.

- Mestring, trivsel og relasjoner
 - Søvn og søvnvaner
 - Kosthold og måltidsvaner
 - Fysisk aktivitet, stillesitting og skjermbruk
 - Tannhelse
 - Seksuell helse
 - Tobakk, alkohol og andre rusmidler
 - Vold, overgrep, omsorgssvikt
 - Informasjon om skolehelsetjenesten sin tilgjengelighet for ungdom
 - Informasjon om fastlegeordningen og at legen har taushetsplikt
- Se for øvrig «Rutine for konsultasjon 8.klasse» i Compilo.

Deltar på foreldremøte. Skolehelsetjenesten i samarbeid med miljøterapeut i skolen har innlegg om det rusmiddelforebyggende programmet «Utsett»

9.klasse

For å sikre at alle barn og unge får nødvendig kunnskap og handlingskompetanse om seksuell helse og bidra til å forebygge seksuelle overgrep, har vi undervisningsopplegg om temaet i 9.kl. Følgende områder belyses:

- Kroppens utvikling- pubertet, fertilitet og reproduksjon

- Sex i samfunnet- holdninger, verdier og mangfold
- Seksuelle rettigheter og grensesetting med hensyn til egen kropp/samtykke
- Vold og seksuelle overgrep
- Prevensjon- forebygging av uønsket svangerskap og abort
- Seksuelt overførbare infeksjoner (SOI) og kondombruk

Deltar på foreldremøte. Skolehelsetjenesten i samarbeid med miljøterapeut i skolen har innlegg om det rusmiddelforebyggende programmet «Utsett» både for foreldre og elever.

10.klasse

Tidlig høst innkalles eleven til vaksinasjon mot difteri, stivkrampe, kikhoste og polio. Skolehelsetjenesten deler ut informasjon med samtykkeskjema i klassen. Når du har fylt 16 år er du helserettslig myndig og kan samtykke til vaksiner selv

På forhånd har skolehelsetjenesten sjekket om noen av elevene mangler noen vaksiner og tilbyr dette samtidig, da med eget brev og samtykkeskjema.

Etter vaksinasjon informerer skolehelsetjenesten om å benytte Helsenorge for å se vaksinestatus og oppfordrer til boostervaksine mot difteri, stivkrampe, kikhoste og polio hvert 10. år.

Helsestasjons- og skolehelsetjenesten har inngått avtale med kommuneoverlege om at 10.klasse elever får tilbud om gratis vaksiner av Nimenrix som er mot smittsom hjernehinnebetennelse.

Elevene informeres om hva det innebærer å være helserettslig myndig.

Elevtjenesten og helsesykepleiere fra Valdres videregående besøker klassen og gir informasjon om sitt tilbud.

Andre tilbud

Vi deltar på foreldremøter i alle klassetrinn etter ønske fra skole og/eller foreldre.

Livet og sånn, Livsmestring i norske klasserom, er et undervisningstilbud med mål om styrking av den enkeltes psykiske helse, skape trygt og godt miljø og forhindre mobbing.

I ungdomsskolen deltar vi på foreldremøter og presenterer Utsett!, i samarbeid med skolen, politiet og psykisk helsetjeneste. Dette er en foreldrerettet aktivitet i det rusforebyggende arbeidet.

I uke 10 og 35 har vi kampanje til bekjempelse av hodelus. Vi formidler informasjon fra Folkehelseinstituttet til skolen slik at de kan formidle denne digitalt til alle elever, foreldre og ansatte ved skolen. Det oppfordres til kollektiv lusesjekk denne helgen, og det følger med informasjon til hvordan utføre dette og håndtere evt lusetilfeller. <https://www.helsenorge.no/helse-og-miljo/insekter-og-skadedyr/hodelus/>

TUNING into KIDS/TUNING into TEENS:

Evidensbasert foreldreveiledningsprogram

Begge programmene fokuserer på den emosjonelle kontakten mellom foreldre og barn ved å hjelpe foreldre og bli mer bevisst og i stand til å håndtere sine egne følelser. I tillegg oppnår foreldrene ferdigheter ved hjelp av emosjonsveiledende foreldrestil:

<https://tuningintokids.no/hva-er-tuning-in-to-kids-og-tuning-in-to-teens/>

TIBIR – står for Tidlig Innsats for Barn I Risiko. Dette er et rådgivningstilbud skolehelsetjenesten kan tilby foreldre som har barn i alderen 3-12 år der barnet viser tegn til påbegynnende atferdsproblemer og/eller foreldrene sliter med å ha tilfredsstillende struktur og oppfølging av barna. Vi søker å komme i kontakt med familier på et tidlig tidspunkt for å avverge ytterligere og reversere begynnende atferdsvansker. Dersom dette ikke gir ønsket måloppnåelse, kan vi henvise familien videre til PMTO-terapi utført av terapeut ansatt i barneverntjenesten i samarbeid med foreldrene:

<https://www.bufdir.no/fagstotte/barnevern-oppvekst/foreldrestotte/foreldrestottende-tiltak/tibir/>

Vi tilbyr foreldreveiledningsprogrammet COS-P (Trygghetssirkelen) i grupper til foreldre. Dette programmet presenteres oftest i helsestasjonstjenesten. Dette annonserer vi gjennom kommunens hjemmeside og i skolen. Litt informasjon

om trygghetssirkelen fra Hjelp til hjelp:
<https://www.bufdir.no/familie/tilbud/cos/>

Vi vil søke å være lett tilgjengelige for elever, foresatte og ansatte i skolen. Derfor har vi mobiltelefon tilgjengelig. Vi deler ut en tjenestebeskrivelse på høsten til alle elever og deres foresatte med telefonnummer på mobiltelefon, samt e-postadresse. Vi søker å være ute i en del friminutt for å være synlige blant elevene.

7.2. Vold, overgrep og omsorgssvikt

Dette er et gjennomgående tema vi nå har økt fokus på både gjennom samtaler og observasjoner. Det er et fokus på dette i alle samtaler som er satt opp, og målet er at eleven skal vite at de har rett til å bestemme over egen kropp og egne følelser. Ved mistanke om fare for omskjæring eller tvangsekteskap hos barn fra andre land følger vi opp problematikken..

<https://www.helsedirektoratet.no/veiledere/helsetjenester-til-asylsokere-flyktninger-og-familiegjenforente/helsetjenester-for-flyktninger-asylsokere-og-familiegjenforente/forebygging-og-helsehjelp-ved-kjønnslemlestelse>

7.2.1. Vold, overgrep og omsorgssvikt som tema i 1.klasseundersøkelsen

I denne samtalen stilles direkte spørsmål til barnet på en varsom måte. Se rutine for helsesamtale i skolen.

Under samtalen vil helsjuepleier og skolelege være oppmerksomme også på samspillet mellom barnet og foresatte. Hvordan snakker den voksne til barnet, om barnet og får barnet anledning til å snakke selv? I samtalen kan helsesjuepleier snakke med foreldrene om oppdragelse, bruke elementer fra COS-P. Hvis ønske/behov tilbys COS-P individuelt eller i gruppe. Viktig å alminneliggjøre sammenhenger mellom helseplager og mistriksel, og det å være utsatt for plaging/mobbing/vold og/eller overgrep. Fortelle at barn ofte får vondt i magen eller andre steder når de er lei seg, og hvis noen er slemme mot dem og hvis barnet blir redd for noen. Spørre om og anerkjenne foreldrenes oppfatninger dersom barnet uttrykker mistriksel. Ved bekymring:

- Gjør en egenvurdering av hva bekymringen går ut på
- Hvis bekymringen ikke går ut på alvorlig omsorgssvikt og vold, slik at barnet må skjermes fra foreldrene, så vil

helsesjukepleier snakke med foreldrene, undre seg med foreldrene og høre om de deler denne bekymringen, og forklare hvorfor helsesjukepleier er bekymret, ikke trekke konklusjoner. Hvis det er alvorlig skal helsesjukepleier diskutere bekymringen anonymt med andre kolleger, eventuelt med barneverntjenesten.

- Gjøre ny avtale med barn og foresatte, og hvis behov få samtykke til å innhente opplysninger og drøfte med fastlege og/eller tidligere helsestasjon eller andre instanser familien og barnet har hatt kontakt med.
- Følge regional handlingsplan mot vold i nære relasjoner (Denne ligger på Fellesområde under Felles for Valdres, videre til Helse- og omsorgsleiarforum, så til Regionale planer, videre til Gjeldande planer)

7.2.2. Vold, overgrep og omsorgssvikt som tema i helsesamtalen i 8.klasse

I denne samtalen vil helsesjukepleier fortsette å gi informasjon om hva vold, overgrep og omsorgssvikt er. Helsesjukepleier vil snakke om hva de kan gjøre hvis de blir utsatt for dette eller kjenner til andre som blir utsatt for det. Informerer om at vold, overgrep og omsorgssvikt er forbudt og straffbart. Helsesjukepleier vil spørre direkte om eleven har opplevd vold eller overgrep, eller om de selv har utøvd dette mot noen. Ved bekymring følger helsesjukepleier nevnte rutiner som ved helsesamtaler om temaet tidligere nevnt i skolestartsamtalen.

Spørsmål som kan brukes i samtalen:

- Har du erfaring med vold på noen måte, har du selv vært utsatt for vold eller overgrep?
- Har du selv noen gang utøvd vold?
- Er du noen gang redd hjemme eller når du er sammen med noen andre?
- Har det skjedd gjentatte ganger at noen har gjort narr av deg, ydmyket deg, ignorert deg eller fortalte deg at du ikke duger til noe?
- Har du noen gang blitt dyttet, lugget, slått, eller på annen måte blitt utsatt for fysisk makt?
- Har du noen gang blitt utsatt for noe ubehagelig som har med sex å gjøre?
- Har du noen gang vært bekymret for at andre har blitt utsatt for vold eller overgrep?

- Har du noen gang sett at andre har blitt slått, sparket, angrepet fysisk eller blitt utsatt for noe seksuelt de ikke ønsker?
- Har du noen gang hørt eller sett at en av foreldrene dine har skjelt ut eller brukt fysisk makt mot den andre?
- Er det noen i familien din som får deg til å føle at du er viktig eller betydningsfull for dem?

7.2.3. Oppfølging ved behov

Skolehelsetjenesten er tilgjengelig og tilbyr oppfølging til elever med psykiske plager og lidelser. Ved lettere angst og depresjonsplager støtter skolehelsetjenesten opp med jevnlige samtaler, og tilbyr evt henvisning videre hvis behov. Vi følger også opp elever med andre psykiske lidelser, og informerer om retten til Individuell Plan. I dette arbeidet har vi tett samarbeid med foresatte, skolen, psykisk helsetjeneste, BUP, PPT og i noen tilfeller barneverntjenesten. Gjennom dette samarbeidet søker vi å bidra til å tilrettelegge skolehverdagen til beste for eleven.

Skolehelsetjenesten får tilbud om veiledning fra BUP to ganger i året i forhold til skoleelever, og vi kontakter BUP ytterligere ved behov i enkeltsaker.

Skolehelsetjenesten reiser på hjemmebesøk i tilfeller der det er ønskelig og viktig.

7.2.4. Andre overgripende tiltak

Skolehelsetjenesten har skolelege tilgjengelig på systemnivå og til 1.klasseundersøkelsen. Dersom behov for legetilsyn/vurdering av elev kontaktes lege/fastlege. Skolelegen/fastlege deltar i tverrfaglig Innsatsteam for barn og unge i kommunen.

Vi søker å bruke et kjønns- og legningsnøytralt språk i vår kommunikasjon. Skolehelsetjenesten er bevisst på å synliggjøre og å være tilgjengelig både for gutter og jenter. Dette for å sikre at gutter kjenner til tilbudet og at guttene er trygge på å oppsøke tjenesten.

Vi tilbyr vaksinasjoner i tråd med nasjonale anbefalinger.

<https://fhi.no/sv/vaksine/barnevaksinasjonsprogrammet/>

Alle elever registreres i vårt elektroniske journalsystem, winmed 3. Der registreres de også i oppfølgingsgrupper.

8. Ansatte i skolehelsetjenesten

HELSESJUKEPLEIER

May Britt Småladen, jobber 100%

Tlf.nr: 97 96 19 91.

Er å treffe på skolen tirsdager

may.britt.smaladen@etnedal.kommune.no

SJUKEPLEIER

Hege L. Lundstein, jobber 100%, er til stede på skolen hver dag

Tlf.nr: 48189206

hege.lisbeth.lundstein@etnedal.kommune.no

Kan kontaktes hvis behov:

SKOLELEGE

Kristine Brenden

Etnedal legekantor tlf.nr: 61 12 13 30

FYSIOTERAPEUT

Svein Kårtvedt

Tlf.nr: 90706143

